

ד"ר ז'אן אנצ'ל ז"ל מאת לילך שטדלר

■ ד"ר ז'אן אנצ'ל, גדול החוקרים של השואה ברומניה ושל תולדות היהודים בה, הלך לעולמו בסוף חודש אפריל 2008, עקב מחלה קשה. במשך יותר משני עשורים (1966-1989) היה ד"ר אנצ'ל ארכיבר ביד ושם, וכן עיתונאי ברשות השידור. פעמיים הוא היה עמית מחקר במכון הבין-לאומי לחקר השואה ביד ושם.

ז'אן אנצ'ל נולד בעיר יאסי שברומניה בשנת 1940. בפרעות ובטבח בעיר ב-29 ביוני 1941 הוא הוסתר במרתף בית, ואילו אביו נלקח לאחת מרכבות המוות ובדרך נס הצליח לשרוד. רבים מבני משפחתו נרצחו בפרעות.

ד"ר אנצ'ל הוא מחברם של ספרים ומאמרים רבים שעניינם שואת יהודי רומניה, בהם **תולדות השואה ברומניה**, וכמו כן הוא ערך 12 כרכים של מסמכים היסטוריים מקוריים על שואת יהודי רומניה ופרסם ספרים בשפה הרומנית. אנצ'ל הציג והדגיש במחקריו את חלקה הפעיל והדומיננטי של רומניה עצמה בשואת היהודים שם. השקפתו עוררה לא פעם מורת רוח בקרב השלטונות הקומוניסטיים משום שהם ניסו להראות שהרומנים הם עם הומני שבעצמו היה קרוב לגרמניה הנאצית.

ז'אן אנצ'ל תרם מידיעותיו גם בוועדת ההיסטוריונים הבין-לאומית לחקר שואת יהודי רומניה שהתכנסה בבוקרשט בשנת 2003 ביוזמתו של יון אילייסקו, נשיא רומניה. לדברי משתתפי הוועדה, הוא היה "האורים והתומים" שלה. יהי זכרו ברוך.

הכותבת היא עוזרת מחקר ועוזרת מנהל במכון הבין-לאומי לחקר השואה.